

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Επιμέλεια: Πεπέ Εύη

αριθμικά ψηφία	ελληνικά σημεία	ρωμαϊκά σημεία	απόλυτα	τακτικά	πολλαπλασιαστικά	αναλογικά	περιληπτικά
1	α'	I	ένα	πρώτος	απλός, ή, ό		
2	β'	II	δύο	δεύτερος, η, ο	διπλός, ή, ό	διπλάσιος, α, ο	δυάδα
3	γ'	III	τρία	τρίτος, η, ο	τριπλός, ή, ό	τριπλάσιος, α, ο	τριάδα
4	δ'	IV	τέσσερα	τέταρτος, η, ο	τετραπλός, ή, ό	τετραπλάσιος, α, ο	τετράδα
5	ε'	V	πέντε	πέμπτος, η, ο	πενταπλός, ή, ό	πενταπλάσιος, α, ο	πεντάδα
6	στ'	VI	έξι	έκτος, η, ο	εξαπλός, ή, ό	εξαπλάσιος, α, ο	εξάδα
7	ζ'	VII	επτά	έβδομος, η, ο	επταπλός, ή, ό	επταπλάσιος, α, ο	επτάδα
8	η'	VIII	οκτώ	όγδοος, η, ο	οκταπλός, ή, ό	οκταπλάσιος, α, ο	οκτάδα
9	θ'	IX	εννιά	ένατος, η, ο	εννεαπλός, ή, ό	εννιαπλάσιος, α, ο	εννιάδα
10	ι'	X	δέκα	δέκατος, η, ο	δεκαπλός, ή, ό	δεκαπλάσιος, α, ο	δεκάδα
11	ια'	XI	ένδ(τ)εκα	ενδέκατος, η, ο	ενδεκαπλός, ή, ό	ενδεκαπλάσιος, α, ο	ενδεκάδα
12	ιβ'	XII	δώδεκα	δωδέκατος, η, ο	δωδεκαπλός, ή, ό	δωδεκαπλάσιος, α, ο	δωδεκάδα
13	ιγ'	XIII	δεκατρία	δέκατος τρίτος, η, ο			
14	ιδ'	IVX	δεκατέσσερα	δέκατος τέταρτος, η, ο			
15	ιε'	XV	δεκαπέντε	δέκατος πέμπτος, η, ο			
16	ιστ'	XVI	δεκαέξι	δέκατος έκτος, η, ο			
17	ιζ'	XVII	δεκαεπτά	δέκατος έβδομος, η, ο			
18	ιη'	XVIII	δεκαοκτώ	δέκατος όγδοος, η, ο			
19	ιθ'	XIX	δεκαεννιά	δέκατος ένατος, η, ο			
20	κ'	XX	είκοσι	εικοστός, ή, ό	εικοσαπλός, ή, ό	εικοσαπλάσιος, α, ο	εικοσάδα
30	λ'	XXX	τριάντα	τριακοστός, ή, ό			
40	μ'	XL	σαράντα	τεσσαρακοστός, ή, ό			
50	ν'	L	πενήντα	πεντηκοστός, ή, ό			
60	ξ'	LX	εξήντα	εξηκοστός, ή, ό			
70	ο'	LXX	εβδομήντα	εβδομηκοστός, ή, ό			
80	π'	LXXX	ογδόντα	ογδοηκοστός, ή, ό			
90	ι (κόπα)	XC	ενενήντα	ενενηκοστός, ή, ό			
100	ρ'	C	εκατό	εκατοστός, ή, ό	εκατονταπλός, ή, ό	εκατονταπλάσιος, α, ο	εκατοντάδα
200	σ'	CC	διακόσια	διακοσιοστός, ή, ό			
300	τ'	CCC	τριακόσια	τριακοσιοστός, ή, ό			
400	υ'	CD	τετρακόσια	τετρακοσιοστός, ή, ό			
500	φ'	D	πεντακόσια	πεντακοσιοστός, ή, ό			
600	χ'	DC	εξακόσια	εξακοσιοστός, ή, ό			
700	ψ'	DCC	επτακόσια	επτακοσιοστός, ή, ό			
800	ω'	DCCC	οκτακόσια	οκτακοσιοστός, ή, ό			
900	η (σαμπί)	CM	εννιακόσια	εννιακοσιοστός, ή, ό			
1000	,α	M	χίλια	χιλιοστός, ή, ό		χιλιαπλάσιος, α, ο	χιλιάδα
2000	,β	MM	δύο χιλιάδες	δισχιλιοστός, ή, ό			
10.000	,ι	X	δέκα χιλιάδες	δεκακισχιλιοστός, ή, ό			
100.000	,ρ	C	εκατό χιλιάδες	εκατοκισχιλιοστός, ή, ό			
1.000.000		M	ένα εκατομμύριο	εκατομμυριοστός, ή, ό			

ΑΠΟΛΥΤΑ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΕΠΙΘΕΤΑ

- Δηλώνουν ορισμένο πλήθος.
- Έχουν τρία γένη, αρσενικό, θηλυκό, ουδέτερο.
- Το αριθμητικό ένας, μία/μία, ένα απαντά μόνο στον ενικό, ενώ τα υπόλοιπα μόνο στον πληθυντικό.
- Η μισή μονάδα δηλώνεται με το επίθετο μισός-μισή-μισό, το οποίο, όταν χρησιμοποιείται ως δεύτερο συνθετικό με άλλα αριθμητικά επίθετα, παίρνει τη μορφή -ήμισι ή -μισι.
- Τα αριθμητικά, όταν λήγουν σε φωνήεν (τρία, τέσσερα, πέντε) παίρνουν την κατάληξη -μισι.
- Τα αριθμητικά, όταν λήγουν σε σύμφωνο (τρεις, τέσσερεις) παίρνουν την κατάληξη --ήμισι τρία>τριάμισι τρεις>τρεισήμισι.
- Οι μορφολογικοί τύποι μία, μίαν, δύο και μια, μιαν, δυο απαντούν σε διαφορετικό υφολογικά επιπεδα.
 - μία, μίαν και δύο: για μεγαλύτερη έμφαση. Π.χ. Έχω μόνο μία αδερφή
 - μια, μιαν, δυο: σε πιο χαλαρό ύφος. Π.χ. Πάνε δυο δυο
- οι αριθμοί επτά (εφτά), οκτώ (οχτώ), τα παράγωγά τους και τα σύνθετα αριθμητικά που εμπεριέχουν αυτούς τους αριθμούς, παρουσιάζουν τύπους με τα συμφωνικά συμπλέγματα πτ και κτ αντίστοιχα (επτά, οκτώ) σε τυπικό και ουδέτερο ύφος και τύπους με τα φτ και χτ αντίστοιχα (εφτά, οχτώ) σε οικείο και καθημερινό ύφος.
- Οι μορφολογικοί τύποι εννέα, ένδεκα και δεκαέξι απαντούν σε πιο επίσημο ύφος, σε αντίθεση με τους τύπους εννιά, έντεκα, και δεκάξι που απαντούν σε πιο απλό.
- Τα απόλυτα αριθμητικά εννέα/εννιά και εννιακόσιοι, -ες, -α γράφονται με διπλό νν, ενώ ο αριθμός ενενήντα με μονό ν.
- Τα απόλυτα αριθμητικά από το 11 ως το 20 γράφονται μονολεκτικά.
- Τα υπόλοιπα αριθμητικά από το 21 και ύστερα περιφραστικά.

	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο	
0 (μηδέν)	ο τύπος μηδέν και για τα τρία γένη			μόνο στον ενικό
1	ένας	μία/μια	ένα	μόνο στον ενικό
2	ένας τύπος και για τα τρία γένη			μόνο στον πληθυντικό
3	τρεις	τρεις	τρία	
4	τέσσερις	τέσσερις	τέσσερα	
5 ως 12	ένας τύπος και για τα τρία γένη			
13, 14, 23, 24 κλπ.	δεκατρείς	δεκατρείς	δεκατρία	
15 ως 20 & 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100	ένας τύπος και για τα τρία γένη			
200, ως 900	διακόσιοι	διακόσιες	διακόσια	
1000	χίλιοι	χίλιες	χίλια	

	κοινός τύπος	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο		
	ενικός	ενικός αριθμός				
ονομαστική	μηδέν	ένας	μία/μια	ένα		
γενική	μηδενός	ενός	μιάς/μιας	ενός		
αιτιατική	μηδέν	έναν ¹	μια(ν) / μια(ν) ²	ένα		
	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο
	πληθυντικός αριθμός			πληθυντικός αριθμός		
ονομαστική	τρεις	τρεις	τρία	τέσσερις	τέσσερις	τέσσερα
γενική	τριών	τριών	τριών	τεσσάρων	τεσσάρων	τεσσάρων
αιτιατική	τρεις	τρεις	τρία	τέσσερις	τέσσερις	τέσσερα
	αρσενικό		θηλυκό	ουδέτερο		
	πληθυντικός αριθμός					
ονομαστική	δεκατέσσερις		δεκατέσσερις	δεκατέσσερα		
γενική	δεκατεσσάρων		δεκατεσσάρων	δεκατεσσάρων		
αιτιατική	δεκατέσσερις		δεκατέσσερις	δεκατέσσερα		
	αρσενικό		θηλυκό	ουδέτερο		
	πληθυντικός αριθμός					
ονομαστική	διακόσιοι		διακόσιες / διακόσες	διακόσια		
γενική	διακοσίων		διακοσίων	διακοσίων		
αιτιατική	διακόσιοι		διακόσιες / διακόσες	διακόσια		
	αρσενικό		θηλυκό	ουδέτερο		
πληθυντικός αριθμός						
ονομαστική	χίλιοι		χίλιες	χίλια		
γενική	χιλίων		χιλίων	χιλίων		
αιτιατική	χίλιοι		χίλιες	χίλια		

ΤΑΚΤΙΚΑ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΕΠΙΘΕΤΑ

- Δηλώνουν τη θέση που παίρνει κάτι σε μια σειρά από όμοια
- Κλίνονται σύμφωνα με τα επίθετα σε -ος, -η, -ο.
- Στα τακτικά αριθμητικά που συνίστανται από δύο ή περισσότερες λέξεις κλίνονται όλες οι λέξεις, π.χ. η χιλιοστή εξηκοστή δεύτερη
- Τα προπαροξύτονα εμφανίζουν διπλό τονισμό στην προπαραλήγουσα σε πιο απλό ύφος και στην παραλήγουσα σε πιο επίσημο ύφος, π.χ. έβδομης και εβδόμης,
- Στη χρήση τα τακτικά αριθμητικά εναλλάσσονται με τα απόλυτα.

	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο
	ενικός αριθμός		
ονομαστική	όγδοος	όγδοη	όγδοο
γενική	όγδοου/ογδούου	όγδοης/ογδόης	όγδοου/ογδούου
αιτιατική	όγδοο	όγδοη	όγδοο
κλητική	όγδοε	όγδοη	όγδοο
	πληθυντικός αριθμός		
ονομαστική	όγδοοι	όγδοες	όγδοα
γενική	όγδων/ογδών	όγδων/ογδών	όγδων/ογδών
αιτιατική	όγδους	όγδοες	όγδοα
κλητική	όγδοι	όγδοες	όγδοα
	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο
	ενικός αριθμός		
ονομαστική	εικοστός όγδοος	εικοστή όγδοη/ογδόη	εικοστό όγδοο
γενική	εικοστού όγδοου/ογδούου	εικοστής όγδοης/ογδόης	εικοστού όγδοου/ογδούου
αιτιατική	εικοστό όγδοο	εικοστή όγδοη	εικοστό όγδοο
κλητική	εικοστέ όγδοε	εικοστή όγδοη	εικοστό όγδοο
	πληθυντικός αριθμός		
ονομαστική	εικοστοί όγδοοι	εικοστές όγδοες	εικοστά όγδοα
γενική	εικοστών όγδων/ογδών	εικοστών όγδων/ογδών	εικοστών όγδων/ογδών
αιτιατική	εικοστούς όγδους	εικοστές όγδοες	εικοστά όγδοα
κλητική	εικοστοί όγδοοι	εικοστές όγδοες	εικοστά όγδοα

ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΑ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΕΠΙΘΕΤΑ

- Δηλώνουν την ποσότητα των μερών από τα οποία αποτελείται κάτι, π.χ. τριπλός (αποτελείται από 3 μέρη).
- Κλίνονται σύμφωνα με τα επίθετα σε -ος, -η, -ο.
- Πολλαπλασιαστικά αριθμητικά είναι τα εξής:
 - **απλά:** απλός, διπλός, τριπλός, τετραπλός, πενταπλός, εξαπλός, εφταπλός, οκταπλός, εννεαπλός, δεκαπλός, εικοσαπλός, εκατονταπλός...
 - **σύνθετα με το διπλός:** τρίδιπλος, τετράδιπλος...

	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο
	ενικός αριθμός		
ονομαστική	τριπλός	τριπλή	τριπλό
γενική	τριπλού	τριπλής	τριπλού
αιτιατική	τριπλό	τριπλή	τριπλό
κλητική	τριπλέ	τριπλή	τριπλό
	πληθυντικός αριθμός		
ονομαστική	τριπλοί	τριπλές	τριπλά
γενική	τριπλών	τριπλών	τριπλών
αιτιατική	τριπλούς	τριπλές	τριπλά
κλητική	τριπλοί	τριπλές	τριπλά

ΑΝΑΛΟΓΙΚΑ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΕΠΙΘΕΤΑ

- Δηλώνουν πόσες φορές ένα ποσό είναι μεγαλύτερο από ένα άλλο.
- Κλίνονται σύμφωνα με τα επίθετα σε -ιος, -ια, -ιο.

	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο
	ενικός αριθμός		
ονομαστική	τριπλάσιος	τριπλάσια	τριπλάσιο
γενική	τριπλάσιου	τριπλάσιας	τριπλάσιου
αιτιατική	τριπλάσιο	τριπλάσια	τριπλάσιο
κλητική	τριπλάσιε	τριπλάσια	τριπλάσιο
	πληθυντικός αριθμός		
ονομαστική	τριπλάσιοι	τριπλάσιες	τριπλάσια
γενική	τριπλάσιων	τριπλάσιων	τριπλάσιων
αιτιατική	τριπλάσιους	τριπλάσιες	τριπλάσια
κλητική	τριπλάσιοι	τριπλάσιες	τριπλάσια

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΑ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

- Πρόκειται για αφηρημένα ουσιαστικά που δηλώνουν ένα σύνολο από μονάδες (περιληπτικά) ή ένα πλήθος κατά προσέγγιση (προσεγγιστικά).

	θηλυκό
	ενικός αριθμός
ονομαστική	η τριάδα
γενική	της τριάδας
αιτιατική	την τριάδα
κλητική	τριάδα
	πληθυντικός αριθμός
ονομαστική	οι τριάδες
γενική	των τριάδων
αιτιατική	τις τριάδες
κλητική	τριάδες